

Fylkesmannen i Vestfold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Vår saksbehandler / telefon:
Fred Ivar Syrstad
33 37 11 56

Deres referanse:

Vår referanse:
2015/3350
Arkivnr: 310

Vår dato:
24.09.2015

Høring - endring i inndelingsloven og kommuneloven - endring av kommune- og fylkesgrenser

Vi viser til brev av 9. juni 2015 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med unntak av vurderingene og forslaget i kapittel 2, slutter vi oss til departementets vurderinger og forslag. Vi har imidlertid enkelte merknader også til forslagene i kapittel 4 og 6.

Kapittel 2: Robek-status ved sammenslåing

Kommuneloven og inndelingsloven løser i dag ikke uttrykkelig spørsmålet om hvordan Robek-status skal håndteres ved sammenslåing av kommuner. Vi forstår derfor behovet for en endring i kommuneloven på dette punktet.

Vi forstår også at det ikke kan legges til grunn objektive kriterier for dette spørsmålet, all den tid det ikke foreligger endelig regnskap for den nye kommunen på sammenslåingstidspunktet. Robek-status må derfor baseres på en skjønnsmessig vurdering av den nye kommunens reelle kontrollbehov.

Departementet skisserer to alternativer for hvordan dette skal håndteres. På den ene siden (alternativ 1) kan man legge til grunn automatisk videreføring av Robek-status dersom en eller flere av kommunene som skal danne ny kommune er i registeret, men der departementet kan melde den nye kommunen ut av Robek etter en skjønnsmessig vurdering. Det andre alternativet (2) medfører ikke automatisk videreføring av Robek-status, men departementet kan melde den nye kommunen inn i Robek basert på den samme skjønnsmessige vurderingen.

I alle tilfeller bør vurderingen og beslutningen om Robek-status være klar til sammenslåingstidspunktet. Dette mener vi er viktig. Uavhengig av valg av alternativ, vil man da forhindre at nye kommuner uten kontrollbehov midlertidig registreres i Robek, og vice versa – at nye kommuner med kontrollbehov midlertidig havner utenfor registeret. Begge tilfeller vil være uheldige.

Begge alternativene gir behov for nøyaktig den samme analysen av den nye kommunens reelle kontrollbehov. Hvor vidt kommunen ender opp med Robek-status ved sammenslåingstidspunktet påvirkes derfor ikke av valg av alternativ. For en ny kommune som skal virke fra 1. januar i år *t*, vil det være naturlig at den skjønnsmessige vurdering av kommunens reelle kontrollbehov, og

derfor Robek-status, hovedsakelig baseres på sammenslåingskommunenes regnskaper for år $t-2$, vedtatt våren $t-1$. I tillegg kommer løpende økonomirapporter i år $t-1$.

Det kan også argumenteres for at mulig Robek-status for kommuner som i dag er utenfor registeret vil ha en hemmende virkning på gjennomføring av kommunereformen. Også her vil vi understreke at dette gjelder uavhengig av valg av alternativ, så lenge analysen, og dermed beslutningen, skal være klar til sammenslåingstidspunktet. Da vil den hemmende virkningen av mulig Robek-registrering kunne være til stede i like stor eller liten grad ved begge alternativene. En kommune utenfor Robek som er bekymret for Robek-status ved sammenslåing med en kommune i Robek-registeret, vil kunne legge til grunn samme sannsynlighet for Robek-status for ny kommune enten man tar utgangspunkt i alternativ 1 eller 2.

Som nevnt i høringsnotatet vil den skjønsmessige vurderingen ved begge alternativene delegeres til Fylkesmannen. Arbeidet med oppfølgingen av Robek-kommunene er også lagt til Fylkesmannen. For at Fylkesmannen skal kunne lykkes med denne oppfølgingen, slik at kommunene kommer seg ut av registeret, er samarbeidsklimaet mellom Fylkesmannen og kommunene, herunder Fylkesmannens legitimitet i kommunene, av stor betydning. Av hensyn til dette vil det være fordelaktig om Fylkesmannen ikke aktivt må melde nye kommuner inn i Robek basert på en skjønsmessig vurdering.

Så lenge beslutningen om Robek-status for den nye kommunen er klar ved sammenslåingstidspunktet, kan vi ikke se at det er vesentlige forskjeller på alternativ 1 eller 2. Av hensyn til Fylkesmannens oppfølgingarbeid med Robek-kommunene, mener vi likevel alternativ 1 er å foretrekke.

Kapittel 4: Deling og grensejustering

Fylkesmannen i Vestfold har for tiden en pågående grensejusteringssak, som behandles i etterkant av en kommunesammenslåing. På bakgrunn av de erfaringer vi har gjort, støtter vi så vel formålet med endringsforslaget, som selve forslaget.

Vi vil imidlertid bemerke at innrammingen av skjønnet, slik denne er presentert på sidene 19 og 20, kan initiere spillsituasjoner. Parter som ønsker at en sak skal bli behandlet som en delingssak vil ha en motivasjon for å fremme et forslag som omfatter en større del av innbyggerne i kommunen enn grenseverdiene som presenteres på sidene 19 og 20. Parter som ønsker at saken skal behandles som en grensejustering, vil ha motivasjon for det motsatte. Resultatet kan bli lite hensiktsmessige grenser.

Kapittel 6: Nytt kommunestyre etter en sammenslåing

Kommunene Sandefjord, Andebu og Stokke, som ved kgl. res. er vedtatt sammenslått fra 1. januar 2017, har valgt en modell der det nye kommunestyret utpekes av og blant de valgte kommunestyrene. Larvik og Lardal, som har fremforhandlet en avtale om sammenslåing (avtalen vil bli lagt frem for de nyvalgte kommunestyrene til behandling), har valgt en tilsvarende løsning.

Vår erfaring er at denne modellen kan sikre de mindre kommunene en overrepresentasjon i den nye kommunens etableringsfase. En slik overrepresentasjon i denne fasen kan være en viktig faktor når en liten kommune skal avgjøre om den ønsker å slå seg sammen med en større kommune.

På den annen side kan valg av denne modellen avstedkomme en rekke spørsmål av praktisk og formell art. I Stokke, Andebu og Sandefjord har det, etter at de tre kommunene ble vedtatt slått sammen, kommet en grensejusteringssak til behandling. Dette har medført ytterligere spørsmål.

Flere av spørsmålene vi har mottatt omkring utpeking av nytt kommunestyre, er besvart av departementet. Vi ser det som hensiktsmessig at problemstillingene vi har reist, og som departementet har besvart, reflekteres i det videre arbeidet med lovendringen.

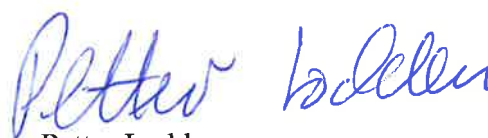
Vi vil bemerke at det er mange fordeler ved å holde ekstraordinært valg til nytt kommunestyre ved sammenslåing av kommuner. Da kan det ikke på noen måte stilles spørsmål ved det nye kommunestyrets demokratiske legitimitet, og det kan ikke hevdes at stemmene i de ulike delene av kommunen veies ulikt. Det kan heller ikke stilles spørsmål ved metoden for utpeking av representantene til det nye kommunestyret.

Når vi likevel støtter at loven bør åpne for at det nye kommunestyret utpekes av og blant de valgte kommunestyrene, er det fordi vi mener at kommunene i en sammenslåingsprosess bør ha vide muligheter for å finne frem til hensiktsmessige lokale løsninger.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Erling Læ

Petter Lodden
fagdirektør

